

بررسی نیازهای آموزشی
بیمار / خانواده

نیاز بیمار / خانواده به آموزش

- بیماری و بستری شدن وضعیت هایی هستند که نیاز فرد و خانواده را به کمک و آموزش افزایش می دهند .
- آموزش بیمار فرایندی است که به وسیله آن اطلاعات و مهارت هایی با هدف بهبود وضعیت سلامت به بیماران و خانواده آنان منتقل می شود و از این طریق آنها را برای درگیر شدن در تصمیم گیری های مربوط به مراقبت و درمان ترغیب می کنیم .

بررسی نیازهای آموزشی

- بررسی نیازها و آمادگی یادگیرندگان اولین و مهمترین گام در طراحی آموزش است. با این وجود، این مرحله مهم اغلب نادیده گرفته می شود.
- پرستاران غالباً قبل از در نظر گرفتن همه عوامل تعیین کننده یادگیری اقدام به آموزش بیمار می کنند.
- شواهد نشان می دهد که آموزش بر اساس بررسی قبلی پیامدهای مورد انتظار را بهبود می بخشد.
- مرحله بررسی در واقع بنیان و اساس سایر مراحل فرایند آموزش است.

◦ بررسی خوب این اطمینان را ایجاد می کند که یادگیری مطلوب با کمترین استرس و اضطراب برای یادگیرنده قابل دستیابی باشد .

◦ بررسی یادگیرنده و نیازهای او از تکرار بی مورد اطلاعات شناخته شده قبلی و اتلاف زمان و انرژی یاددهنده و هم یادگیرنده جلوگیری می کند .

◦ در صورت انجام ندادن بررسی بیمار و نیازهای یادگیری او اشتباه رایجی که روی می دهد این است که اطلاعاتی بیش از آن چه بیمار می خواهد یا نیاز دارد به او داده می شود .

° بررسی یادگیرنده شامل توجه به سه عامل تعیین کننده یادگیری است:

- نیازهای یادگیری: آن چه یادگیرنده می خواهد و نیاز دارد بداند .
- آمادگی یادگیری: زمانی که یادگیرنده پذیرای یادگیری است.
- سبک یادگیری: چگونه یادگیرنده بهتر یاد می گیرد .

نیازهای یادگیری

◦ منظور از نیازهای یادگیری شکاف بین عملکرد مطلوب و عملکرد موجود است. این شکاف یا فاصله ممکن است از فقدان دانش، نگرش و یا مهارت ناشی شده باشد.

◦ البته گاهی فرد این نیاز به یادگیری را درک نمی کند.

◦ اغلب یادگیرندگان از آن چه نمی دانند یا لازم است بدانند، آگاه نیستند.

◦ یکی از وظایف آموزش دهنده آن است که به یادگیرندگان کمک کند تا نیازهای خود را بشناسند و اولویت بندی کنند.

◦ پس از تعیین نیازها و جمع آوری اطلاعات درباره آنها می توان هدف های آموزشی را تنظیم و رویکردهای مناسب و موثر را برای آموزش طراحی کرد.

- Perceived learning needs are those that members of the target audience are aware of. These are the gaps that learners will report that they need and/or want to improve.
- Unperceived / misperceived learning needs are those that members of the target audience are not aware of.
- Your target audience will not report these gaps when asked.

مراحل بررسی نیازها

- آموزش گیرنده را مشخص کنید :
- آموزش خانواده اغلب شامل بزرگسالان (والدین و اعضای خانواده) و همچنین کودک یا نوجوان می شود .
- آموزش به کودک باید با روش مناسب با سن و مرحله تکاملی او انجام شود .
- در مرحله طفولیت و نوپایی باشد آموزش منحصرأ و بطور مستقیم برای والدین یا مراقبین انجام می شود . البته در دوره نوپایی کودکان توانایی درک بیشتری دارند و معنی کلمات را بیشتر می فهمند بنابراین باید هنگام آموزش به این نکته توجه کرد .

◦ در اوایل کودکی (سن قبل از مدرسه) ، آموزش باید هم والدین و هم خود کودک را شامل شود. به این ترتیب، رابطه بین والدین و کودک درباره همه جنبه های درمان و مراقبت تسهیل می شود.

◦ در دوره تکاملی او اسط و او اخر کودکی (سن مدرسه) ، آموزش باید هم والدین و هم کودک را دربرگیرد. با این وجود، پرستار می تواند در صورت لزوم یک رابطه تک به تک و مستقیم با کودک برقرار کند.

◦ در مرحله تکاملی نوجوانی، آموزش هم والدین و هم نوجوان را شامل می شود اگرچه در صورت لزوم آموزش می تواند بصورت مجزا ارائه شود.

◦ داده ها را درباره یادگیرنده جمع آوری کنید :

◦ پس از این که یادگیرنده مشخص شد ، پرستار آموزش دهنده می تواند با کشف مشکلات خاص یا موضوعات مورد توجه آن دسته از بیماران نیازهای ویژه آنان را تعیین کند .

◦ جستجوی متون علمی مربوطه می تواند به تعیین نوع مشکل و نیازها کمک کند . برای مثال ، کودکان مبتلا به سرطان و خانواده آنها مشکلات و نیازهای ویژه خود را دارند .

◦ وضعیت بیمار و دوره بستری او (پذیرش، پس از عمل، ترخیص) در تعیین نیاز یادگیری باید مورد توجه قرار گیرد .

◦ داده ها را از یادگیرنده جمع آوری کنید :

◦ یادگیرندگان معمولاً مهمترین منبع داده ها برای تعیین نیازهای خودشان هستند .

◦ به بیماران و / یا اعضای خانواده اجازه دهید آنچه را برایشان مهم است، آنچه را نیاز دارند بدانند و نوع کمک و حمایت مورد نیاز را تعیین کنند .

◦ اغلب بین نیازهای درک شده توسط بیمار و نیازهای درک شده توسط مراقبت دهندگان تفاوت وجود دارد .

◦ تحقیقات نشان می دهد که اکثر بیماران اطلاعات قبل از عمل جراحی را که توسط پرستاران و پزشکان به آنها داده شده ناکافی می دانند . این بیماران داشتن آگاهی درباره بیهوشی قبل از عمل جراحی را بسیار با اهمیت رتبه بندی کردند .

- بررسی موجب می شود تا تمرکز بیشتر بر آنچه که بیمار / خانواده احساس می کند دانستن یا توانایی انجام آن مهمتر است صورت گیرد .
- برای مثال، پرستار ممکن است معتقد باشد همه والدین کودکان مبتلا به آسم نیاز به آموزش درباره خطرات احتمالی حمله آسم در خانه دارند . این تصور ممکن است ناشی از تعاملات قبلی او با چند بیمار باشد و برای همه خانواده ها صدق نکند .
- درگیر کردن بیماران در تعیین مشکلات و نیازهای خودشان آنها را برای یادگیری ترغیب می کند .

روشهای بررسی نیازهای یادگیری

◦ پرستار در نقش آموزش دهنده لازم است داده های عینی درباره یادگیرنده و داده های ذهنی از یادگیرنده را از راه های مختلف بدست آورد و از ترکیب آنها اطلاعات معتبری برای تعیین نیاز آموزشی کسب کند.

◦ مکالمات غیر رسمی : از طریق مکالمات روزمره با دیگر همکاران و همچنین گفتگوهای روزانه بین پرستار با بیمار و یا خانواده و گوش دادن فعال می توان سرنخ ها و اطلاعاتی را درباره نیازهای یادگیری کشف کرد.

◦ **مصاحبه ساختار مند** : مصاحبه با بیمار / خانواده می تواند نقطه نظرات آنان را آشکار کند .

◦ پرستار سوالات مستقیم و از پیش تعیین شده را از برای جمع آوری اطلاعات درباره نیاز آموزشی مطرح می کند .

◦ برای مصاحبه باید از سوالات باز پاسخ استفاده کرد و همچنین محیط به گونه ای باشد که بیمار بتواند به راحتی صحبت کند .

◦ پاسخ های حاصل از سوالات می تواند نگرانی ها ، مشکلات پیش بینی نشده ، اضطراب ها و ترس ها و سطح اطلاعات موجود بیمار / خانواده را نشان بدهد .

• نمونه سؤالاتی که پرستار آموزش دهنده می تواند از یادگیرنده بپرسد:

• چه چیزی فکر می کنید باعث ایجاد بیماری یا مشکل شده است؟

• شما چه نتایجی را از درمان انتظار دارید بدست آورید؟

• احساس می کنید چه چیزی را نیاز دارید دریا راه اهداف درمان بدانید؟

• چه مشکلات خاصی درباره وضعیت بیماری دارید؟

• چگونه مراقبت از خودتان را در خانه مدیریت خواهید کرد؟

- پس از صحبت با بیمار با خانواده مصاحبه کنید .
- گفتگو با خانواده بیمار می تواند :
- اطلاعات بدست نیامده را تکمیل کند ،
- درک شما را از آنچه از بیمار شنیدید تغییر دهد ،
- دید شما را از چگونگی وضعیت خانه بیمار تحت تاثیر قرار دهد .
- نشان دهد که آیا آنان از نیازهای بیمار برای تغییر رفتارهای سلامتی و یادگیری وظایف و مهارت‌های جدید حمایت می کنند ؟

- سایر اعضای تیم درمان و مراقبت را در نیازسنجی درگیر کنید :
- سایر همکاران تیم در نتیجه تماس با بیمار و مراقبت دهندگان ممکن است بر نیازهای آموزشی بیمار یا خانواده اشراف داشته باشند بنابراین کسب اطلاعات از سایر اعضاء در جهت بررسی غنی تر از نیازهای یادگیری بیمار ضرورت دارد .
- همچنین این همکاری می تواند به صرفه جویی در وقت نیز کمک کند .

◦ نیازها را اولویت بندی کنید :

◦ فهرست نیازهای تعیین شده ممکن است طولانی و بی انتها باشد و در نتیجه انجام آموزش را غیرممکن سازد .

◦ اولویت بندی نیازها به بیمار و پرستار کمک می کند تا اهداف یادگیری واقع بینانه و قابل دستیابی را تنظیم کنند .

◦ اولویت نیازهای یادگیری باید بر اساس معیارها مشخص شود .

TABLE 4-1 Criteria for Prioritizing Learning Needs

- **Mandatory:** Needs that must be learned for survival or situations in which the learner's life or safety is threatened. Learning needs in this category must be met immediately. For example, a patient who has experienced a recent heart attack needs to know the signs and symptoms and when to get immediate help.
- **Desirable:** Needs that are related to well-being .For example, it is important for patients who have cardiovascular disease to understand the effects of a high-fat diet on their condition.
- **Possible:** Needs for information that is nice to know but not essential .For example, the patient who is newly diagnosed as having diabetes mellitus most likely does not need to know about staying in a foreign country because this information does not relate to the patient's everyday activities.

اولویت نیازهای یادگیری

Must to Know باید بداند ◦

Better to Know بهتر است بداند ◦

Nice to Know خوب است بداند ◦

تعیین سبک یادگیری

- سبک یادگیری به معنای راه های معمول یادگیری افراد است.
- تعیین سبک یادگیری کمک می کند تا در آموزش روش هایی به کار گرفته شود تا حد ممکن با سبک یادگیری بیمار / خانواده سازگار باشد.
- مدل رایجی که برای توصیف سبک یادگیری بکار می رود شامل دیداری، شنیداری و حرکتی است به این معنا که :
- یادگیرندگان دیداری از راه دیدن یاد می گیرند.
- یادگیرندگان شنیداری از طریق شنیدن یاد می گیرند.
- یادگیرندگان حرکتی از طریق حرکت، انجام دادن و لمس کردن یاد می گیرند.
- به طور کلی، افراد یک شیوه ترجیحی یادگیری دارند اگرچه بسیاری از افراد نیز می توانند با استفاده ترکیبی از همه شیوه ها یاد بگیرند.

- سوالاتی که می توانید برای تعیین سبک یادگیری بپرسید :
- چه اوقاتی از روز بهتر یاد می گیرید ؟
- آیا مطالب را از طریق خواندن یاد می گیرید یا ترجیح می دهید برایتان توضیح داده شود ؟
- آیا برای بهتر یادگرفتن لازم است آن مطلب را بخوانید ، گوش دهید یا خودتان انجام دهید ؟

تعیین آمادگی برای یادگیری

- آمادگی برای یادگیری نیز از موضوعات مهمی است که باید مورد بررسی قرار گیرد .
صرف نظر از این که اطلاعات چقدر اهمیت دارند ، چنان چه بیمار / خانواده آمادگی یادگرفتن نداشته باشد ، اطلاعات مورد نیاز جذب نخواهد شد .
- افراد زمانی بهتر یاد می گیرند که از نظر جسمی ، ذهنی و عاطفی آمادگی یاد گرفتن را داشته باشند .
- عواملی که بر آسایش جسمی و روانی تاثیر دارند می توانند بر توانایی و تمایل یادگرفتن اثرگذار باشند .
- بنا براین تشخیص عواملی مانند درد ، خستگی ، اضطراب یا ترس در بیمار یا خانواده اهمیت دارد .
- در نظر گرفتن زمان آموزش اهمیت زیادی دارد به طوری که یک بیمار / خانواده ممکن است در یک زمان پذیرای دریافت اطلاعات نباشند ، در حالی که در زمان دیگر اشتیاق بیشتری برای دریافت همان اطلاعات را داشته باشند .